

کدام داروها همیشه خوب نیستند؟

این قرص‌ها در خانه همه ما یافت می‌شوند، خیلی راحت با یک سرماخوردگی سراغ آنها می‌رویم و حتی برای دیگران هم تجویز می‌کنیم اما آنتی‌بیوتیک‌ها همیشه دوست ما نیستند؛ گاهی به دلیل اشتباهات خودمان این دوست‌های صمیمی دشمن ما می‌شوند.

سلامت نیوز: این قرص‌ها در خانه همه ما یافت می‌شوند، خیلی راحت با یک سرماخوردگی سراغ آنها می‌رویم و حتی برای دیگران هم تجویز می‌کنیم اما آنتی‌بیوتیک‌ها همیشه دوست ما نیستند؛ گاهی به دلیل اشتباهات خودمان این دوست‌های صمیمی دشمن ما می‌شوند.

به گزارش سلامت نیوز به نقل از سیب سبز؛ آنتی‌بیوتیک‌ها هر روز جان انسان‌های بسیاری را نجات می‌دهند؛ آنها اسلحه اصلی انسان برای مبارزه با عفونت‌ها هستند اما فکر نکنید که این داروها سلاح‌های بی‌خطری هستند. این داروها می‌توانند عوارض ناخواسته و نامناسب زیادی را رقم بزنند که خودشان باعث مراجعه هزاران نفر به بیمارستان‌ها می‌شوند.

دارویی که تاندون پای شما را پاره می‌کند

در سال 2006، مطالعه‌ای در سوئد انجام گرفت که نشان می‌داد داروهای خانواده فلوروکویینولون می‌تواند باعث تضعیف تاندون‌های بدن به خصوص تاندون‌های بلند شود. دکتر لاندوس استیگمونوس یکی از پزشکان حاضر در این تحقیقات می‌گوید: «171#&؛ شاید عجیب به نظر برسد که مصرف یک دارو با پارگی تاندون‌ها ارتباط داشته باشد اما مطالعات نشان داده که استفاده از این داروها می‌تواند باعث تضعیف تاندون‌ها شود، اصلی‌ترین تاندونی که تحت تاثیر قرار می‌گیرد و بیشتر از سایر تاندون‌ها پاره می‌شود، تاندون آشیل پاست.»

پارگی تاندون آشیل باعث درد شدید و ناگهانی، تورم، احساس سوزش و گزگز و اشکال در راه رفتن می‌شود و حتی ممکن است فعالیت فرد را کاملاً مختل کند. البته دکتر استیگمونوس می‌گوید احتمال آسیب و پارگی در تاندون‌های ساعد، دست و انگشت شست هم وجود دارد اما چرا اینگونه است؟ مطالعات انجام‌شده حاکی از آن است که این گروه از آنتی‌بیوتیک‌ها ممکن است حاوی موادی باشند که اثر سمی روی فیبرهای تاندون‌ها بگذارند و دارو جریان خون آنها را کاهش داده و در نتیجه باعث تضعیف و آسیب دیدن آنها شوند.

پنی‌سیلین‌ها هم بی‌عارضه نیستند

اما تنها گروه پرعارضه آنتی‌بیوتیک‌ها خانواده فلوروکویینولول‌ها هستند، خانواده پنی‌سیلین‌ها را بسیاری از مردم با نوع تزریقی آنها می‌شناسند اما این خانواده انواع خوراکی هم دارند. مطالعاتی در سال‌های اخیر نشان داده که برخی از داروهای خوراکی این خانواده، مثل پنی‌سیلین V و کلوزاسیلین، باعث افزایش احتمال ابتلا به نوروپاتی در افراد مصرف‌کننده می‌شوند. نوروپاتی محیطی، آسیب سلول‌ها و رشته‌های عصبی- محیطی در انسان است که علائم آن بی‌حسی، خواب رفتن، درد، سوزش و گزگز در مناطق مختلف بدن، به‌خصوص در دست‌ها و پاهاست. این حالت حتی می‌تواند زندگی روزمره فرد را مختل و او را به استفاده از داروهای آرام‌بخش و مسکن وابسته کند.

برای آنکه دچار مشکلات آنتی‌بیوتیکی نشوید

هیچ‌وقت پزشک‌تان را تحت فشار قرار ندهید تا برای بیماری‌تان که شاید ویروسی باشد آنتی‌بیوتیک تجویز کند. خیلی از سرماخوردگی‌ها، گلودردها و برونشیت‌ها نیازی به تجویز آنتی‌بیوتیک ندارند. هیچگاه خوددرمانی نکنید و بدون دستور پزشک داروی آنتی‌بیوتیک مصرف نکنید. اگر برای شما داروی آنتی‌بیوتیک تجویز شد حتماً آن را مطابق دستور و تا انتهای دوره تجویز مصرف کنید. حتی اگر حال‌تان بهتر شد هم مصرف دارو را سرخود قطع نکنید. در مورد عوارض جانبی آنتی‌بیوتیک‌های تجویز شده برای خودتان از پزشک‌تان سؤال کنید و در صورتی که دچار مشکل شدید از او بخواهید یک داروی جایگزین مناسب برای شما تجویز کند.

آزیترومایسین، از آنتی‌بیوتیک‌های جدیدی است که به دلیل تاثیرگذاری روی بسیاری از میکروب‌ها نزد عموم به نام «آنتی‌بیوتیک قوی» شهرت دارد. این دارو البته خطرهای خاص خودش را دارد. به تازگی تحقیقی در انگلستان انجام گرفت که در آن افرادی که چند بار در زندگی خود این دارو را مصرف کرده بودند با افراد همسن خود که هرگز این آنتی‌بیوتیک را نخورده بودند، مقایسه شدند؛ در نهایت مشخص شد که میزان بیماری‌های قلبی-عروقی در افراد مصرف‌کننده این دارو حدوداً سه برابر افرادی است که هرگز این دارو را مصرف نکرده بودند. نکته جالب هم این بود که در افراد گروه اول (که در طول زندگی خود در چند مقطع این دارو را مصرف کرده بودند) بسیاری از موارد مرگ ناشی از بیماری‌های قلبی-عروقی مشاهده شد، در حالی که در گروه دیگر اینگونه نبود.

خانواده داروهای فلوروکویینولون، جزو آنتی‌بیوتیک‌های پرمصرف در جهان هستند، شایع‌ترین و پرمصرف‌ترین داروی این خانواده سیپروفلوکساسین و لواکویین است. این داروها برای غلبه بر بسیاری از عفونت‌ها مفیدند، اما این را بدانید که نتایج یک تحقیق گسترده در کانادا نشان داده مصرف این آنتی‌بیوتیک‌ها احتمال چسبندگی رتینا (عنبیه) که یک بیماری خطرناک چشمی است را تا 5 برابر افزایش می‌دهد.

سیپروفلوکساسین خطرناک است؟

خانواده داروهای فلوروکویینولون، جزو آنتی‌بیوتیک‌های پرمصرف در جهان هستند، شایع‌ترین و پرمصرف‌ترین داروی این خانواده سیپروفلوکساسین و لواکویین (لووفلوکسافین) است. این داروها برای غلبه بر بسیاری از عفونت‌ها مفیدند، اما این را بدانید که نتایج یک تحقیق گسترده در کانادا نشان داده مصرف این آنتی‌بیوتیک‌ها احتمال چسبندگی رتینا (عنبیه) که یک بیماری خطرناک چشمی است را تا 5 برابر افزایش می‌دهد. این حالت چسبندگی عنبیه می‌تواند باعث کاهش شدید و حتی کوری کامل شود.

پزشکان تنبل؛ داروهای بی‌دلیل

دکتر مهیار اطمینان، متخصص اپیدمیولوژی و مدرس دانشکده پزشکی نیویورک سانترال در پاسخ به این سؤال که آیا واقعاً آنتی‌بیوتیک‌ها به صورت بی‌رویه مصرف می‌شوند، گفت: «متأسفانه بعضی پزشکان سعی می‌کنند یک پشه را با یک مسلسل اتوماتیک بکشند! آنتی‌بیوتیک‌ها را نباید برای درمان بیماری‌های سرماخوردگی، آنفلوآنزا و دیگر بیماری‌های ویروسی مثل برونشیت به کار گرفت اما متأسفانه بسیاری از پزشکان برای این بیماری‌ها هم از آنتی‌بیوتیک‌ها استفاده می‌کنند. این در حالی است که آنتی‌بیوتیک‌های معمول هیچ تاثیری روی ویروس‌ها ندارند، تازه باید به موارد خوددرمانی با آنتی‌بیوتیک که بسیار هم وسیع است اشاره کرد.

استفاده نابجا و نامناسب از آنتی‌بیوتیک‌ها باعث بروز حالت مقاومت به آنتی‌بیوتیک می‌شود؛ این بدان معناست که این داروهای قوی تاثیر خود برای مبارزه با میکروب‌ها را از دست می‌دهند؛ برای مثال در گذشته عفونت‌های میکروبی گلو و آئین‌های باکتریایی (که معمولاً توسط گونه‌ای از میکروب‌ها به نام استرپتوکوکوس ایجاد می‌شوند) توسط داروهای آنتی‌بیوتیکی مثل آمپی‌سیلین و آزیترومایسین درمان می‌شوند اما استفاده بیش از حد و نابجا از این داروها در مواردی که عامل بیماری نه باکتری بلکه ویروس بود، باعث شکل‌گیری باکتری‌های مقاوم به این نوع از آنتی‌بیوتیک‌ها شد و حالا دیگر عفونت‌های میکروبی گلو به این نوع از درمان پاسخ‌چندانی نمی‌دهند.

گروه دیگری از میکروب‌های مقاوم شده به داروها، میکروب‌های موسوم به استافیلوکوک‌های مقاوم به متی‌سیلین هستند (که به نام MRSA شناخته می‌شوند). این میکروب‌ها می‌توانند عفونت‌های نه‌چندان وسیع پوستی بدهند اما گاهی عفونت با آنها بسیار خطرناک می‌شود و ارگان‌هایی مثل ریه‌ها، جریان خون و دریچه‌های قلب را درگیر می‌کند و حتی ممکن است جان فرد به دلیل این عفونت‌ها در خطر قرار گیرد.»

اگر زیاد آنتی‌بیوتیک می‌خورید

مصرف بی‌رویه و گسترده آنتی‌بیوتیک‌ها می‌تواند باعث بروز یک بیماری خطرناک عفونی در دستگاه گوارش شود. درواقع بیشتر موارد ابتلا به عفونت با میکروب کلسترییدیوم دیفیسل در افرادی است که مصرف زیاد آنتی‌بیوتیک داشته‌اند. این بیماری می‌تواند باعث اسهال، دل‌پیچه و دل‌درد شدید و حالت نیاز به دفع و سایر علائم گوارش شود و حتی ممکن است عملکرد دستگاه گوارش را مختل و فرد را مبتلا به بیماری کولیت کند.